

prima instanță: Sv. Garstea-Bria
(Judecătoria Chișinău, sediu Central)
instanța de apel: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr.2r-218/18

DECIZIE

07 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Oleg Sternioală

Judecătorii: Mariana Pitic, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către avocatul Alexandru Bot în interesele lui Andrei Cîrdei,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Băncii comerciale „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni împotriva lui Andrei Cîrdei, Natalia (Malachi) Canalî, intervenient accesoriu Societatea comercială „Idal-Congrup” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017 prin care a fost admisă parțial cererea avocatului Alexandru Bot în interesele lui Andrei Cîrdei privind scutirea parțială de la plata taxei de stat și nu a fost dat curs cererii de apel depusă de Andrei Cîrdei,

c o n s t a t ă:

La 23 februarie 2016, Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Cîrdei, Natalia (Malachi) Canalî, intervenient accesoriu Societatea comercială „Idal-Congrup” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea datoriei.

Astfel, prin cererea de chemare în judecată a solicitat BC „Moldova-Agroindbank” SA încasarea în mod solidar din contul lui Andrei Cîrdei și Natalia (Malachi) Canalî a sumei de 300 000 lei, ce constituie datoria în temeiul contractului de credit nr. S080357 din 16 iulie 2008, contractelor de fidejusiune nr. S080357-f din 16 iulie 2008 și nr. S080357-e din 16 iulie 2008, precum și încasarea cheltuielilor de judecată privind achitarea taxei de stat în sumă de 9000 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 04 iulie 2017 acțiunea a fost admisă, a fost încasată în mod solidar de la Andrei Cîrdei și Natalia (Malachi) Canalî în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA suma de 300 000 lei, cu titlu de datorie parțială ce rezultă din contractul de credit bancar nr. S080357 din 16 iulie 2008, suma de 9000 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, iar în total suma de 309 000 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, Andrei Cîrdei și Natalia (Malachi) Canalî au depus la 17 iulie 2017 și la 03 august 2017 cereri de apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 04 iulie 2017.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2017 nu a fost dat curs cererilor de apel depuse de Andrei Cîrdei și Natalia Canalî (Malachi) și a fost comunicat lui Andrei Cîrdei despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 6750 lei, fiindu-i acordat pentru aceasta termen de 10 zile din data recepționării prezentei încheieri, a fost comunicat Nataliei Canalî (Malachi) despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat aferentă apelului în mărime de 3375 lei, fiindu-i acordat pentru aceasta termen de 10 zile din data recepționării prezentei încheieri, a fost explicat părților că în caz dacă nu vor lichida neajunsurile menționate în termenul indicat, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și împreună cu toate actele vor fi restituite, a fost stabilită pentru data de 28 noiembrie 2017, ora 14.00 ședința de soluționare chestiunii privind punerea pe rol a cererii de apel depusă de Andrei Cîrdei și a cererii de apel depusă de Natalia Canalî (Malachi).

În cadrul ședinței de judecată din 28 noiembrie 2017, avocatul Alexandru Bot în interesele lui Andrei Cîrdei a depus cerere cu privire la scutirea integrală de la plata taxei de stat, deoarece are la întreținere 3 copii minori.

Tot în cadrul ședinței de judecată din 28 noiembrie 2017, avocatul Liliana Andriaș în interesele Nataliei (Malachi) Canalî a înaintat o cerere cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru judecarea apelului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017 a fost admisă cererea avocatului Liliana Andriaș în interesele Nataliei (Malachi) Canalî privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului și a fost scutită apelanta Natalia (Malachi) Canalî parțial de la plata taxei de stat restantă, neachitată în sumă de 3375 lei, a fost admisă parțial cererea avocatului Alexandru Bot în interesele lui Andrei Cîrdei privind scutirea parțială a apelantului de la plata taxei de stat la depunerea apelului și a fost scutit parțial apelantul Andrei Cîrdei în quantum de $\frac{1}{2}$ de la plata taxei de stat în sumă de 3375 lei la depunerea cererii de apel, urmînd ca apelantul Andrei Cîrdei să achite $\frac{1}{2}$ din suma taxei de stat ce rezultă din cerințele formulate în cererea de apel, care reprezintă suma de 3375 lei, nu a fost dat curs cererii de apel declarată de Andrei Cîrdei și a fost acordat apelantului termen pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 3375 lei în termen de 10 zile de la data comunicării încheierii, a fost explicat apelantului Andrei Cîrdei, cît și reprezentantului acestuia, avocatul Alexandru Bot, că în cazul în care nu vor lichida neajunsul menționat în încheiere, în termenul indicat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare.

La 13 decembrie 2017, prin intermediul Oficiului poștal, avocatul Alexandru Bot în interesele lui Andrei Cîrdei a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 28 noiembrie 2017, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii contestate cu dispunerea scutirii integrale a apelantului de la plata taxei de stat.

În motivarea recursului a indicat că a intervenit cu cerere de scutire de la plata taxei de stat în ordinea art. 85 CPC. Astfel a anexat certificatele de naștere a copiilor apelantului, aflați la întreținerea acestuia, precum și informația Biroului Național de Statistică privind minimul de existență pentru semestrul I al anului 2016. Astfel, menționează că Andrei Cîrdei trebuie să asigure cheltuieli de minim 10038,50 lei pentru a asigura minimul de trai al familiei sale și a lui personal.

Mai mult, a prezentat instanței de apel copiile certificatelor privind lipsa veniturilor lui Andrei Cîrdei și a soției acestuia, pentru perioada anilor 2013-2017.

Menționează că nu deține în proprietate bunuri imobile, fiind nevoit să închirieze spațiu locativ.

Mai indică că apelantul Andrei Cîrdei este pasibil de a beneficia de prerogativa scutirii de la plata taxei de stat pentru judecarea cererii sale de apel, însă argumentările au fost ignorate de instanța de apel acesta fiind doar parțial scutit de la plata taxei de stat.

Consideră că prin instrumentele procedurale emise și aplicate, recurentul este lipsit de accesul la justiție, chiar dacă la materialele cauzei sunt anexate probe convingătoare, certe și admisibile de norma legală cu privire la scutirea integrală de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Actele cauzei denotă faptul că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul întemeiat și pasibil de a fi admis din următoarele considerente.

Conform art. 427 lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Astfel, norma art. 83 alin. (1) CPC stipulează că taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Prin urmare, o condiție indispensabilă pentru admiterea spre examinare a cererii de apel reprezintă plata taxei de stat, dovada căreia conform art. 365 alin. (4) CPC se anexează la cererea de apel.

În același timp, art. 85 alin. (1) CPC indică cine și în ce condiții sunt scutiți de la achitarea taxei de stat.

În continuare se relevă faptul că conform alin. (2) al aceluiași articol, pot fi stabilite prin lege și alte cazuri de scutire a părților de plata taxei de stat, conform alin. (4) în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Astfel legea sus enunțată, admite cazuri în care instanța judecătorească, în funcție de starea materială a unui participant la proces, este în drept să scutească de plata taxei de stat participantul care se încadrează în cazurile enumerate de art. 85 CPC.

În speță, apelantul a depus cererea de apel fără a achita taxa de stat, dar a solicitat scutirea de la plata taxei de stat din considerentul imposibilității achitării acesteia ca consecință a stării financiare precare.

Instanța de apel, examinând la data de 28 noiembrie 2017 cererea privind scutirea apelantului de la achitarea taxei de stat a admis-o parțial, impunând apelantul de a achita taxa de stat în sumă de 3375 lei.

Colegiul consideră concluzia instanței de apel ca neîntemeiată, deoarece apelantul a justificat lipsa mijloacelor financiare și imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Or, însăși argumentul recurentului precum că are la întreținere 3 copii minori, nu este angajat în câmpul muncii și nu dispune de surse financiare ce i-ar permite achitarea taxei de stat la depunerea apelului demonstrează cert că taxa de stat solicitată de la apelant este vădit excesivă în comparație cu resursele lui la această dată.

Ca urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că instanța de apel la examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat nu a efectuat o examinare adecvată a capacității apelantului Andrei Cîrdei de a plăti taxele de stat, iar admiterea unei astfel de ipoteze în sensul obligării apelantului la plata taxei de stat ar reprezenta o limitare disproporțională a dreptului său de acces la o instanță, în condițiile când însăși reclamanta la judecarea cauzei în instanța de fond a beneficiat de o scutire parțială de plata taxei de stat la înaintarea cererii de chemare în judecată.

Mai mult, instanța de apel, în încheierea contestată indică despre prezența circumstanțelor ce permit scutirea apelantului de la plata taxei de stat, totodată impunându-l totuși de a achita parțial taxa de stat.

În acest context, instanța de recurs conchide că cererea recurentului Andrei Cîrdei cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel urmează a fi admisă, prin prisma art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Astfel, instanța amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil, iar factorul financiar, respectiv incapacitatea de a achita o taxă de stat, nu poate servi ca motiv de a nu recurge la această cale de atac.

De altfel, instanța europeană a relatat în practica sa constantă că, „dreptul la o instanță” nu este absolut.

În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen nu exclude niciodată ipoteză că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy -Miloslavsky împotriva Regatului Unit), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac, dar și conformă normelor care guvernează accesul la justiție.

Respectiv, impunerea achitării taxei de stat în condițiile în care norma legală, și situația contestatarului prevede scutirea integrală de la achitarea taxei de stat - ar restricționa nejustificat accesul la justiție și s-ar admite astfel încălcarea unuia din drepturile fundamentale consfințite în Convenție.

Din circumstanțele menționate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide asupra necesității casării încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017 în partea contestată de Andrei Cîrdei și emiterii unei încheieri noi de admitere a cererii de scutire de la plata

taxei de stat, pentru a nu admite încălcarea dreptului la o cale de atac și pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal și cauza urmează a fi restituită la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea apelului depus de Andrei Cîrdei în fond.

În conformitate cu art. 427 lit. c), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către avocatul Alexandru Bot în interesele lui Andrei Cîrdei.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, în partea contestată de Andrei Cîrdei, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Băncii comerciale „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni împotriva lui Andrei Cîrdei, Natalia (Malachi) Canalî, intervenient accesoriu Societatea comercială „Idal-Congrup” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea datoriei și se emite o nouă încheiere prin care:

Se admite integral cererea lui Andrei Cîrdei cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Se scutește Andrei Cîrdei de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău (sediul Central) din 28 noiembrie 2017 în sumă de 6750 (șase mii șapte sute cinzeci) lei.

Se remite cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Băncii comerciale „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni împotriva lui Andrei Cîrdei, Natalia (Malachi) Canalî, intervenient accesoriu Societatea comercială „Idal-Congrup” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea datoriei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea apelului în fond.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru